

ÇOCUKLARIMIZ İÇİN OLUMLU DAVRANIŞ KAZANDIRMA VE GELİŞTİRME YOLLARI

Günümüzde eğitim sisteminde en sık tartışılan konulardan birisi öğrenci davranışlarıdır. Öğrencilere hangi davranışların kazandırılacağı, bu davranışların hangi yöntem ve stratejilerle kazandırılacağı birçok öğretmeni ve araştırmacıları meşgul eden konulardan biridir. Çocuklarda istedik davranışları elde edebilmek biz öğretmen ve veliler açısından çok da kolay bir süreç olmayabilir.

Peki Davranış Nasıl Oluşur?

- Doğuştan gelen içgüdüler

- Çocuğun mizacı

- Sosyal öğrenme

Olumlu ve Olumsuz Davranışlar Nelerdir?

Olumlu sosyal davranışı, ahlaki gelişimin olumlu yönü olarak ve anti sosyal davranışların zıddı olan davranışlar olarak da tanımlanmaktadır. Yardım etme, paylaşma, teselli etme, işbirliği yapma gibi..

Olumsuz ve istenmedik davranışlara örnek olarak ise; Öğrencinin ders esnasında uyuması, arkadaşlarını rahatsız etmesi, gürültü yapması, okul araç gereçlerine zarar vermesi, ders dışı etkinliklerle uğraşması, ödevlerini yapmaması, şiddet uygulaması vb. öğrencilere ve öğretmenlere olumsuz etkileri olduğu için istenmeyen öğrenci davranışları arasında sayılmaktadır.

Peki bu olumlu davranışları nasıl elde edebiliriz? Kolay mıdır zor mudur?

Olumlu davranışları el etme süreci her çocuk için farklılık gösteren bir süreçtir. Zorluk kolaylık kısmı çocuğun yaptığı davranışı değiştirmede inat göstermesi ve bu inat karşısında ebeveynlerin ya da öğretmenlerin net duruşudur. Peki bu davranışlar nasıl kazandırılır hep beraber bakalım..

1-İlk olarak çocuğa karşı net duruş çok önemlidir !

Suçlayıcı ifadelerden kurtulup olumlu ama aynı hedefe ulaşan cümleler kullanmak Örneğin; "Ödevlerini yine yapmadın öğretmenin çok sinirlenecek" yerine "ödevlerini yaparsan öğretmenin mutlu olup sana aferin diyebilir" tarzında teşvik edici ifadeler kullanabilirsiniz.

Bir diğer önemli nokta ise davranışlar... Beklentiler çocuğa olumlu bir dil ile anlatıldıktan sonra olumlu davranışın yapılması halinde ödüllendirmek, davranışın değişmemesi halinde ödülün ertelenmesi ve her iki durumda da çocuğa kısa net ve açıklayıcı bir tavırla durumu anlatmaktır. "

"Ödevlerini zamanında yapman tam da senden beklediğim bir davranış, Sorumluluk sahibi olmandan gurur duyuyorum." Çocuğa karşı tutarlı olmak ve davranış kazandırma sürecinde ona destekçi ilerlemek çok önemlidir. Örneğin; "Arkadaşına kızdın ve onun kalemini kırdın peki kalemi kırmaktan başka o anda ne yapabiliirdin?" şeklinde sorularla farklı yanıtlar almak çocuk için çözüm sürecinde daha yardımcı olacak bir tekniktir.

Çocuğa istenen davranış model yoluyla da gösterilebilir. Örneğin; "Dişlerimiz bu şekilde fırçalanmalı" Birisi bize iyilik yaptığında bu şekilde teşekkür edilmeli..."

2- Ödül sistemini etkin kullanmak

Sözel olarak ödülleri en küçük bir adımda bile çocuğa sunmalıyız. Bu durum sonucu çocuğun bir sonraki adıma geçmesi daha kolaylaşır. Çocuk motive olur. Kendini iyi ve güvende hisseder.

3- Uygun Sınırlar ve Kurallar Koymalıyız

Çocuklar yapılandırılmış, planlı ve geniş çerçeveli net olan ortamlarda kendilerini daha fazla güvende hissederler.

Çocukların her dönemde uyması ve onlardan beklenen kurallar değişiklik gösterecektir. Çocuğun gelişim dönemi özelliklerini iyi bilip, çocuğa en uygun ve en destekleyici kurallar koyulmalıdır.

Koyduğumuz kurallar AÇIK, NET ve ANLAŞILIR bir dilde olmalıdır.

Kurallar yerine getirildiği zaman çocuğumuzu maddi manevi ödüllere pekiştirmeyi unutmamalıyız. Pekiştirme bir davranışın yapılma sıklığını artıran bir etmendir.

Kuralları uygulamada ebeveyn tutarlılığı çok önemlidir. "Çocuğuma ben kıyamıyorum" ya da anne babalardan birisinin kuralları uygulayıp diğerinin aksatmasıdır. Bu durum karşısında çocuk bunu tutarsız bir davranış olarak algılayabilir.

YANLIŞ İLETİŞİM DURUMLARI

- Eleştirmek, suçlamak
- Emir vermek
- Sürekli nasihat vermek
- Tedit etmek
- Karşılaştırma yapmak
- Konuyu saptırmak
- İsim takmak
- Alay etmek
- Göz kontağı kurmamak, başından savmaya çalışmak
- Başka şeylerle ilgilenmek

BUNLARI YAPALIM

- ÇOCUĞUN DÜZEYİNE UYGUN SORUMLULUKLAR VERELİM.
- ONLARA EN İYİ ŞEKİLDE MODEL OLALIM.
- YAPTIKLARI OLUMLU DAVRANIŞLAR SONUCU ONLARI ÖDÜLLENDİRELİM.
- BİRLİKTE KALİTELİ ZAMAN GEÇİRELİM.
- VE EN ÖNEMLİSİ ONLARI SEVDİĞİMİZİ BELLİ EDELİM.

Important!

BUNLARI HER ZAMAN HATIRLA

1. Kendine saygılı ol,
2. Başkalarına saygılı ol,
3. Kendi malın ve okul malına saygılı ol,
4. İş birliğine hazır ol,
5. Güvenli ol,
6. Nazik ol ve
7. Barışçıl ol

**Şehit Mehmet Bora Tayfur
İlkokulu**

**Okul Psikolojik Danışman ve
Rehber Öğretmen**

Dr. Günnur Özbay
Psk.Dan İrem Sena Kalın